

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petütor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legelőzékenyebben posta utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Az iskolai év kezdetén.

A szorgalomszak újra megkezdődött s bizonyos idén is ép úgy, mint minden évben, valóságos előzónlőtte az ifjúság a gymnasiumokat. Az „intelligens proletariátus szaporodása” miatt nem szűnik meg, sőt egyre hangosabb lesz a panasza; hanem azért a gymnasiumok, a hol ez a proletárságra kárhözvont intelligenzia felnövekszik, egyre túltöltöttebbek, mintha Magyarországon minden szülő kötelességének tartaná fiából „urat” nevelni.

A számok unalmasak, de tanulságosak. Az ifjúság tudását a gymnasiumokba illusztráljuk tehát számadásokkal. A közoktatási miniszternek a közoktatás 1880/1-iki állapotáról szóló jelentése szerint volt g y m n. t a n u l ó:

A budapesti tankerületben	3655.
A pozsonyiban	1903.
A győriben	3461.
A beszterezében	1607.
A kassaiban	3332.
A n.-váradiban	2762.
A szegediben	2826.
Az erdélyiben	2417.
A fiumei áll. fels. középiskolában	150.
A budapesti tanárképző intézet gyakorló isk.	132.
Az ág. hitv. ev. gymnasiumokban	5394.
A helv. hitv. ev. gymnasiumokban	6294.
Unitárius gymnasiumokban	452.
Gör. kel. gymnasiumokban	486.
Összesen:	34.871.

Semmiesetre sem tuzunk, midőn e jökora számból legalább 20%-ot veszünk fel, mint oly átlagot, mely a gymnasiumba először beiratkozó tanulók arányát fejezi ki.*) Vagyis évenként átlag 6980 gyermeket küldenek szüleik a gymnasiumokba, minden bizonyos oly feltevéssel, hogy

*) Hogy e 20% nines túlszigorúan felvéve bizonyítja az, hogy a budapesti tankerületben 193, a pozsonyiban 268, a győriben 251, a beszterezében 264, a kassaiban 241, a n.-váradiban 335, a szegediben 285, az erdélyiben 253, vagyis az állami felügyelet alatt álló gymnasiumokban átlag 25% a gymnasiumba belépők aránya az összes gymnasiumi népességhez. Ha tehát feltesszük, hogy az autonóm felkezetek gymnasiumaiban aránylag a felsőbb osztályok vannak sürűbben látogatva a 20% mégis inkább állta marad, mint fölötté van a valóban.

T Á R C Z A.**Egy párisi felkelő.**

Beszély.

2-ik rész: A festész multja

Irigylésre méltó helyzete van Párisban egy hirneves festésznek.

Festményeit bámulatos áron fizetik.

Lakása a Champs-Elysés egyik palotájában van.

Fényes estélyeket ad, pompás fogaton sétakocsizik.

Ezek mellett esinos, elegans férfi maga is.

Bájt nem adhat egy hercegnő, hogy a híres művész meg ne hívja, új színművet nem adhatnak elő, hogy legalább az első előadáson jelen ne legyen.

A miniszter nyájasan s lehető előzékenységgel fogadja, s a nagy opera énekesnői öröme gyűlnék körébe a Café-Anglaisban.

Móricz valóban lángésszel bírt. — Felruházva gazdag kedélylyel, szellemmel.

Midőn ő valamely tárgyat esete alá vett, azt rendesen költői oldalról fogta fel.

Művei önkénytelen libeliseltek, megragadták a nézőt, úgy, hogy a ki rájuk tekintett, képes volt órákig elmerengni, elábrándozni e festmények előtt.

Pedig maga azoknak tárgya oly egyszerű volt, hanem egyszerűsége mellett oly megkapó egyszerűsmind.

A művész, mint kezdő fiatal ember még, tehát művészi pályája első évében, ott lakott a luxemburgi palotához közel.

Természetes, hogy szegény volt. De dolgozott örömmel, fáradhatlan lelkesedéssel. — Műveiből gyamolítá, istápolá forrón szeretett öreg anyját.

Egy festményét, melyet a „salon”-ban kiállított, a kritika a lehető legkedvezőbben fogadta. — Ettől fogva neve kezdett mindegyre ismeretesebb, emlegettebb lenni.

— De ki lehet az a Móricz? — kérdezték a „salon” látogatói.

Senki sem adhatott felvilágosítást.

Móricz egyik barátja közbenjárására egy gazdag bankárnak lön bemutatva, ki az által gyamolítá a művészetet, hogy nejt és leányait több ízben lefestette már addig is.

Művésznők az arczkép-, kivált a női arczképfestést meglehetősen tökélyre vitte. — A bankár őt családja lefestésével bizta meg.

Az anya ült először, egy még mindig szép nő; kinek vonzereje azonban inkább öltözetében állott. — A festész vakító fényvel veté vásznára az öltönyt.

azok majdan valamely tudományos pályán találjanak foglalkozást és megélhetést.

Nos, Magyarország ha még oly kedvező fordulatot venne is gazdasági fejlődése, nem bírja el amugy is igen-igen gyöngéskén élő intelligentiájának ekkora évenkénti sucereustetiáját. De hát, s ez a mily vigasztaló, ép oly szomorú tény is, az új sarj korántsem fakad ily busásan. A gymnasiumot az igaz, roppant sokan megkezdik, de hányan végzik el? Erre a kérdésre is feleletet ad nekünk a már említett miniszteri jelentés. Eszerint é r e t t s é g i v i z s g á l a t o t t e s z:

A budapesti tankerületben	202.
A pozsonyiban	60.
A győriben	99.
A beszterezében	32.
A kassaiban	134.
A v.-váradiban	106.
A szegediben	172.
Az erdélyiben	102.
A fiumei áll. fels. középiskolában	6.
Az ág. hitv. ev. gymnasiumokban	346.
A helv. hitv. ev. gymnasiumokban	502.
Az unitárius gymnasiumokban	26.
A gör. keleti gymnasiumokban	20.
Összesen:	1807.

Ez a szám még mindig elég nagy, de korántsem fejeget az intelligens kenyér-keresők oly vízözönével, mint a gymnasiumot kezdőkéjetté. S ezeknek, valamint általában a gymnasiumokba járóknak számához arányitva épeneséggel nagyon is csekély. Hisz az előbbieknél mindössze 25.9, az utóbbiaknak pedig 5.3%-át teszi. Vagyis általános értékű számokban beszélve, a gymnasiumokat kezdett ifjak közül csak minden negyedik, meg egy nagyon kis törtszám végzi is azt be annak a rendje szerint.

Hát a többivel mi történik? Egy nagyon jelentéktelen százalék meghal, egy jóval tekintélyesebb elkallódik végre a legnagyobb rész más pályára lép. Tanulmányait a III., IV. osztállyal megszakítja, s lesz belőle földmives, iparos vagy kereskedő. Hogy ez a legtöbb esetben igen bölcse történet, az alig szenvedhet kétséget; sokkal kétségesebb azonban, ér-e valamit a kilépő gyerekek az, hogy gymnasiumba járt, lehetséges-e, hogy az onnan huzott oktatás eredmény gyakorlati értékű egész legyen? A ki tudja, mi az

Az anya után idősebb leánya következett. — Egy deli természetű alak, kerekded arccal, élénk, égő szemekkel.

E hölgy gyakran felkereste a színházakat s gyönyörű paripáján minden délután ott lovagolt a boulognei erdőben.

Szép volt mintegy amazon. — Mig fejét büszkén fenartarta hordá, arczán bizonyos merész, daczos vonás tükröződött vissza.

Móricz úgy kezelte esetét, oly képet igyekezett adni, melyen a testi bajak, lehetőleg tisztán kivehetők, kiemelkedők legyenek.

A mell csak alig takarja el, a gömbölyű karok szabadon fedetlenül hagyva.

Bódító varázsszal valami megnevezhetlen csábító mosollyal a szemekben.

A festész ilyennek képzelte Vénust. Festménye igazi remekmű volt.

Adél a fiatalabb leány ült utoljára.

Ez, kevéssel azelőtt lépett még fel nyilvánosan, s lön bemutatva a társaságba.

Egy nyulánk, sápadt, komoly arcu hölgy. De mint ilyen egyike a feltünőbb szépségeknek.

Hőfehér vállait ében fekete hajhullám borítá.

Daczára, hogy még igen fiatal, mondhatnók gyermek volt, kevés beszédű, szótalan inkább; mosolyogni, nevetni pedig épen igen ritkán látták őt.

Öltözködni, sokkal egyszerűbben öltözködött néjénél. Az operába nagyon ritkán ment; többet járt a Theatre-Françaisba. A drámai művek nagyobb érdekekkel bírtak előtte; a szomorú játékok inkább vonzották.

Hidegen, mint egy márványszobor ült páholyában, nem sirt, nem nevetett soha.

Móricz vásznára tevő az arcz körvonalait.

Sok szépséget, sok szép nőt látott már. De Adél kevély, gögös teremtés volt.

Üdvözlét alig viszonozta; bókjai iránt hideg, közönyös maradt. Nem enyelgett, nem tréfált vele, mint pajkos néje.

Festésznök huzamosabb időt töltött el, ez egy arczkép festésnél.

Életet önteni e hideg márvány arczba, élettelen vonásokat adni vissza az csakugyan sisyphusi munkába került. Keze bizonytalan vonásokat tett, maga sem tudta miért?

Törölgött, javított szüntelen. Mialatt tekintete változatlan a leányon függött; azt hívé képes lenne éveken át elmerengve nézni e szemeket.

Szive feldobogott, keze reszketett, ha a tekintet viszonozva lön.

Bár még sok javítást kívánt, elhatározta mielőbb bevégezni az arczképet.

a gymnasium, erre csak tagadólag felelhet. Hisz az egész nyolcz évfolyamot összevéve is alig lehet egyénekné tekinteni mint: trainingnek az egyetemi tanulmányokra, hogyan lehetne tehát egy-két évfolyamtól valami teljeset várni. A gyermek egyszerűen elvesztegette az idejét, melyet máshol p. o. egy szakiskolában hasznosan egész életére gyümölcsözőleg tölthetett volna.

Mindenesetre igen dicséretes dolog, ha a szülők magasabb kiképzetésben obajtják gyermekeiket részesíteni, mint a minőt az elemi iskola adhat, de e végből nem szükséges s nem is észszerű a gymnasiumokhoz fordulniok. Nos tehát hova forduljanak? Persze ez a baj. Vajmi csekély még ama községek száma, melyek iparos, kereskedő vagy földmives-iskolákkal dicselkedhetnek. Pedig hogy ily intézetekre mily szükség van, mindennél jobban mutatja a gymnasiumi alsó osztályok túlszofaltsága. Belátta azt már a kormány is, mely a közoktatási ezélokra jutó neveltségesen csekély budgétból és hol itt, hol amott állít fel egy-egy ily szakiskolát. Némely városok is dicséretes buzgóságot fejtenek ki e téren, de hol vagyunk még onnan, a hol lennünk kellene. Minden nagyobb községben kellene legalább egy oly iskolát állítani, mely az ott szokásos foglalkozási ágakban legszükségesebb gyakorlati ismereteket terjesztené. Csakis így érhetjük el egyrészt, hogy a gymnasiumok népessége ritkulni, s e téren a tanítási eredmény ott is emelkedni fog, másrészt hogy keletkezik egy képzett, tanult polgári osztályunk, mely haladni, s ennél fogva megélni is bír.

Inczédi László.

Mezőgazdaságunk és az állami kötelező biztosítás ügye.

Annak szüksége, hogy a mezőgazda évi termését s ezzel évi jövedelmét jég és tűz ellen s épületeit is a tűz ellen biztosítsa, kérdést nem szenved, — mert jól megmondolva, nem teheti ki magát senki azon eshetőségnek, hogy pár perc alatt a jég s tűzvész által összes évi termése s épületeitől megfosztva, koldusbotra jusson, vagy legalább — pár forint ki nem adása miatt, mibe a biztosítás kerül — oly kárt szenvedjen, melyet életében többé ki nem hever; — mivel azonban ezen elvitázhatlan s kézzel fogható igazságot is a nagy gazdaközönség zöme, tulnyomó része nem látja, s mivel az államnak nagy érdekében, sőt erkölcsi

— Kisasszony! — mondá halkán, mialatt esetét félre dobta, — megvallom, tartva attól, nehogy visszaéljek kegyed türelmével, több javítást tenni művemem nem bátorodom. Öszintén szólva pedig, nem vagyok egészen megelégedve. Hiányzik az arczképen valami, helyesebben van valami az arczvonásokon, mit önkényűleg, művészi szeszélyből dobtam oda.

Adél gyorsan felemelkedett, s rátekinett a képre.

Ez arcz egészen övé volt. Mesterileg eltalálva.

Szemében, — melynek hideg, fagyos tekintetét, a szerelem szelid sugára ragyogta be, — egy vonásával a vágyának, az epedésnek.

Elmerengve, gondolkozva állott meg a festész mellett.

Mire gondolt? miről ábrándozott? vajlon lelkeben olvasott-e s férfi, gyanítá-e, hogy érdeklődik iránta?

A sápadt arcz gyöngéden elpirult. Kérdezve tekintett a festészre.

Óh, ez a tekintet oly kedves, oly üdvözítő volt. Telve boldogsággal, telve szerelemmel.

— Köszönöm uram! szolt elfordulva röviden.

A bankár teljesen meg volt elégedve. Hogy Móricz különösen erős és biztos a színezésben azt tapasztalta.

S hogy az igen élénk, majdnem kézzelfogható plastica iránt nagy előszeretettel viseltetik, arról teljesen meggyőződött.

Azok a sápadt, sentimentalis arczok, csak gonytáblául szolgáltak neki.

Melegen szorítá meg a festész kezét, fényes jövőről beszélt előtte, mely ezentul bizonyosan nyilni fog számára.

Készséggel ígerte meg, hogy mindig, mindenütt pártfogolni, ajánlani fogja. Házánál mindig szívesen látott vendég leend, ily kitünő művésszel barátságos lábon állani büszkeségének tartja mindenkor.

Ez időtől fogva Móricz többször kapott meghívást, a bankár estélyeire; báljaira.

E család jólétben, gazdagságban élt.

A házi asszony öröme gyűjté maga köré a művészet képviselőit, öröme alkotott azokból egy bizalmas kört magának.

Adél az imádók egész raja vette körül. Hanem e nő egyformán kevély, hideg maradt.

Festésznök számtalanszor feltette magában, hogy o látogatásoknak végét szakítja. Hasztalan!

Az a szerencsétlen szerelem tovább is emészté: nem volt képes többé dolgozni, esetét egészen elhanyagolta.

A hirneves festész, a lángeszű művész, egy beteges alvajáró lett, kit vágya, szerencsétlen szerelmé újra meg

kötelességeiben is áll: polgárai, kiválólag földmivelő polgárai — kik az állam terhének óriás részét viselik — vagyona felett öröködni, azt minden eshetőségtől megóvni, a mezőgazdák anyagi jólétét s ezzel az állam megszilárdulását s a magyar nemzet fennállhatóságát minden irányban biztosítani: — szükségesnek látom azt az alábbirtakban bővebben indokolni.

Ha már más országban, Szászország- és Svájcban az épületek tűz elleni biztosítása államilag eszközöltetik; — s ha már hazánkban is jó részben elterjedt nézet az, miszerint az épületek tűz elleni biztosítása államilag eszközöltessék, miért ne lehetne — egyidejűleg egy kezelési költség mellett — az évi gazdasági termények tűz elleni, sőt jég elleni biztosítása államilag eszközölni? Nemesak lehet, de szerény nézetem szerint ezen biztosítási mód a legelőnyösebb, úgy a gazdaközönségre, mint az államra nézve; — a gazdaközönségre azért, mert ez uton (a kényszer-biztosítás az általánosan kötelezett biztosítás útján) — a tömeges nagyszámú biztosítások által a biztosítási díjak 100 frt biztosítási érték után egész 20 frt-ig leszállíthatók lévén, — mi alább igazoltatik. — igen jutányosan biztosíthat. Az államra nézve azért, mert polgárait s anyagi jólétét biztosítva látja, ezzel az adófizetési képességét megszilárdítja s az állam anyagi állását is biztosabbá teszi.

További ily nagymérvű intézmény szervezése és kezelési költsége másnak, mint az államnak óriás nagy kiadásba kerülne, míg az állam a létező s jelenleg meglévő hivatalos közegeivel u. m. község bírja, körjegyző, közgazdatiszolgabíró, alispán és a megyei gazdasági egylet stb. által megváltva az alább kiténtetett módon igen kevés kezelési költséggel hajthatja végre a tűz- és jég-kár elleni biztosításokat.

Az állam az, kinek legnagyobb módjában van — egy garas kiadás nélkül — a közigazgatási tisztviselőség által a hozott elővigyázati rendszabályokat oly mérvben felállítani s szigorúan végrehajtani, hogy azok életbeléptetésével csak 1/100 rész tűz-est fordulhat elő, mint eddig előfordult; — s ha az előfordul is, csak kis mérvben pusztíthat, mert a tűz rögtön eloltathatik.

Ily elővigyázati rendszabály lehetne: a) A termények berakásánál a kazlak — asztalok — egymástól 10 öl távolságban rakassanak; s a községi rakodó helyeken, melyek lehetőleg a víz közelében állítandók fel, míg a termények el nem csépeletnek éjjel 2. nappal egy ember által folytonosan őriztessenek; a rakodó-helyeken oltó-eszközök s nehézsúlyos viz legyen mindig előkészítve. — b) Az épületeknél minden udvaron vashorgok, pemetek s hordókban viz készen legyen. — c) Börtönbüntetés terhe alatt legyen köteles minden községbeli s közfelfűvő szomszédköz-szégbeli egyén a tüzet tőle telhetőleg oltani s marháival vizet hordani, semmi előzetes parancsot vagy rendeletet nem várva. — d) Minden körjegyzőség ráfizetés mellett egy vízi-puskát szerezzen be saját költségén.

Kizárólag az épületek tűz ellenes állami kényszerbiztosításánál nem volna ezszerű megmaradni; — mert a telkesgazdáknak sokkal inkább nehezebben kiheverhetők kára az, ha az évi termése: vetnivalója, kenyérnekvalója s takarmánya jég vagy tűz által semmivé tétetik, mintha istállója vagy háza teteje — fedele — leég, mivel az építkezést ily kár esetében közérővel szokás még mai napig is végrehajtani, a községbeli lakosok ily esetben az építkezésnél: ingyen fuvart, ingyen kézi napszámot, ingyen faragást, sok esetben ingyen kőművesmunkát, — ha van ahhoz értő az ily községben — fedél felrakást stb. minden néven nevezendő munkát (legalább hazánk felvidékei) ingyen teljesítenek a károsultnak. — sőt ha a határban erdő létezik az abban található épületi fanyagokat is jórésztben fizetés nélkül vagy igen jutányos áron szolgáltatják ki, úgy, hogy sok esetben csak az igen kevés épületi anyag megszerzésénél

ujra visszavonta oda. Neki látni és látni kellett a büszke hölgyet folytonosan, kinek igazán bolyongó satellesévé vált. Közel állott a kétségbeeséshez. Valamelyik nap kissé korábban talált menni, mint rendszeren szokott. Adel egyedül volt a társalgó teremben. Udvariasan, barátságosan fogadta; szeretve, igaz bensőséggel tekintett rá.

Móricz lábához borult, bevallotta forró, őrzőngő szerelmét.

Csak egy pillantást, egy édes biztató pillantást várt a szerető szemekből. Könyekkel áztatta a felé nyújtott kezét, egyetlen remény sugárát esdekelt, mely felderítse zaklatott élete borongó felleget esdekelt.

S ime Adel lehajolt hozzá, s karjaival átölelte nyakát. Sirt ő is, az a hideg szív felengedt, az a márvány álca lehullott.

Napok jöttek, napok mentek aztán. Móricz boldog volt, kimondhatatlan boldog. Régi munkakedve művészi lelkesedése újra visszatért, ecsetét a költészet bűvös, bájos tündére vezette.

Munkába vett egy nagyszerű festményt. Kiváló szorgalommal, különös előszeretettel dolgozott művén, s bevégezve a „Salon“-ban állította ki.

Festménye nagy sensációt keltett. Az ábrándos, önfeledt nő alak, szinte pihegve emelkedő hó keblével, s vállait borító fekete hajhulláival, elbűvölő csudaszép volt.

A hájos idomokat, csak alig takaró egy fehér, átlátszó fátyol.

Midőn a bankár, bizonyos nagyuri hanyagsággal ösz-szejárta a festészeti termet, történetesen csupa véletlenből épen e kép előtt állott meg, hanem amint rá tekintett, hargagosan ránczolta össze homlokát, vonásai egy perczeleltorzultak.

— Ah, hiszen ez itt Adel! — kiáltá önfeledten. Eltalálta. Csakugyan ő volt, egy látnok nő hideg sima arcával.

Hanem a szép mell, mintha egy édes vágytól pihegve, azokban a sötét szemekben a szerelem vakító tüze lángolt. Móricz kedvesét vette Velledájának mintául.

A bankár katalogust vett kezébe, s kikereszte a festész-nevét.

— Móricz! — dörmögé magában — no lám, jól megy. A pénzember odahagyta a „Salon“-t, egyenesen D. grófhhoz sietett, s innen csak későn tért haza, Azonnal szobájába hívatta leányát.

— Lássuk csak gyermekem — szóló homlokon csókolva — te egy kedves, jó leányka vagy. Te szereted a papát ugy-e bar?

(Folytatása következik.)

kell a károsultnak kevés pénzt kiadni; ez gyakorlatilag legtöbb helyen így áll. — Míg ellenben, ha évi termése és takarmánya ég meg, sem vetni, sem kenyérnek valót, sem takarmányt nem kap senkítől sem segítségképen, azt a károsultnak drága pénzben kell bevásárolni.

Ez utóbbi körülményből világosan látszik, miszerint a mezőgazdák zömére nézve a termények jég- és tűzkár elleni biztosítása nagyobb fontossággal bír mint az épületek tűz elleni biztosítása, a miért is az utóbbi mellett az előbbiek biztosítása el nem maradt.

A jég- és tűz-kár elleni biztosításokat az állam vegye át (s államilag kezeltessek) az állam s a nagy gazdaközönség vegye annak hasznát, ne egyes társulatok, a miért is:

a) Minden egyes gazdaember köteleztessék a jég- és tűzkár elleni biztosításra minden kivétel nélkül, úgy azonban, hogy a biztosításokért járó díjak a mostani szokások díjaknál sokkal olcsóbbak s a lehető alacsonyak legyenek, mely körülmény a felállítandó általános kényszer-biztosításnál a biztosítók sokaságánál fogva könnyen kivihető oly anynyira, hogy 100 frt biztosítási érték után 20 kr. biztosítási díj-nál többet fizetni nem lesz szükséges, mi alább hiteles adatokon alapuló számításból kimutatásból látható.

b) Állami rendelet folytán a falusi bírák és hitesek a körjegyzők segítségével felveszik a biztosítási tárgyakat úgy jég, mint tűz ellen s beszedik a biztosítási díjakat, s mint az adót az illető adóhivatalba beviszik, hol az ott felállítandó külön kasszába betevődik s az illető könyvbe elkönyveltetik s az adóhivatalból az állami utalványra kiadatik s így semmivel több kezelő hivatalnok nem szükségeltetik a megyébe.

c) A község bírja s körjegyzői a jég- és tűzkár biztosítási kötvényeket, illetőleg községi biztosítási lajstromot, minden egyes községből az illető helyre beterjesztik.

d) A káresetek felvételeit megváltva az illető titkár s az egyleti választmány tagokból kinevezett beosztó-bizottság eszközöli.

e) A kárt a biztosítási díjak fedezik és pedig megváltva az azon összeg, mely az esetleges károk megtérítésén felül marad: felerészben adassék az illető megyei gazdasági egylet rendelkezésére oly világos kikötés mellett, miszerint ezen összeg a minden megyében felállítandó mezőgazdasági felsegélyező bank alapjául szolgáljon; ezen összegből azonban 5% mennyiség minden egyes megyéből az országos gazdasági egylet javára s rendelkezésére adassék, — másik fele pedig egy országos talajjavító, országos mezőgazdasági bank alapjául tétessék be évenként, mely utóbbiból a mezőgazda talaja javítása, gödrei s kopár hegyeinek befásítására s patakja vízei szabályozásának (egybekötve a hol lehet rétöntözéssel) költségeire birtokaránylag 2%-es olcsó és hosszú törlesztésű kölcsönt kaphasson.

f) Ezen utóbbi bankból fedeztetnének azon károk is, melyek esetleg az egyes megyében bejött biztosítási díjbevételekből ott előfordult jég- és tűzkárok fedezhetőek nem volnának, nemkülönben az előforduló központi stb. költségek is.

Ezen utat követve s ily intézkedések mellett több hasznos és nagyhorderejű ezél érteik el:

a) A mezőgazda évi jövedelme s részben vagyoni állása országszerte biztosítottatik.

b) A talajjavító mezőgazdasági bank alapja megváltva s országosan megváltatik és pedig önerőnkéből, s a mely bank csak egy évtized alatt is igen tekintélyes ösz-szeggel fog rendelkezhetni, mely alább hiteles számadatokkal kiténtetve lesz.

c) A mezőgazda olesó kölcsönt kap talaja javítására s a belterjes gazdálkodás folytatására s így ezen intéz-

A magyar birodalom biztosítási érték-kimutatása Major Pál szerint.

A magyar birodalom termés-átlaga egy évben s annak értékátlaga:

	Termés-átlag évenként.	A termés-átlag értéke.
1. Buza (s kevés tönköly)	47.861.971 bécsi m. á 4 frt — kr. :	191.447.884 frt.
2. Rozs	26.973.839 bécsi m. á 3 frt — kr. :	80.931.487 frt.
3. Kétszeres	8.979.110 bécsi m. á 3 frt — kr. :	27.037.330 frt.
4. Árpa	21.166.256 bécsi m. á 2 frt 50 kr. :	52.915.610 frt.
5. Zab	24.895.242 bécsi m. á 2 frt — kr. :	49.790.484 frt.
6. Tengeri	39.479.536 bécsi m. á 2 frt — kr. :	78.959.072 frt.
7. Repeze	1.724.940 bécsi m. á 5 frt — kr. :	8.924.700 frt.
8. Bor	21.550.000 bécsi akó után	83.705.840 frt.
9. Dohány	738.208 vámm. á 10 frt	7.382.080 frt.

Jég elleni biztosítás érték évenként összesen: 580.782.512 frt.

ezen összeggel minden 100 frtja után percent 20 kr. számítva 1.161.565 frt — kr.

10. A fenti termények tűz elleni biztosításáért ismét minden 100 frt után 20 kr-ával számítva 1.161.565 frt — kr.

11. Réti takarmánytermés: 4.440.758 eat. hold réten terem pr 10 mm. széna, sarju á 1 frt: 44.407.580 frt, minden 100 frt után á 20 kr. tűz elleni biztosítás 88.915 frt — kr.

12. Mesterséges takarmány terem a magyar birodalomban 11.816.212 v. m. á 1 frt: 11.816.212 frt, minden 100 frt után á 20 kr. tűz elleni biztosítás 23.634 frt 80 kr

Magyar- és Erdélyországban van:

13. Kisbirtok (5—30 holdig) 2.348.110 darab, ezen birtokok egyikére épületi tűzbiztosítás értéket 200 frt számítva 469.622.000 frt — kr.

14. Közép birtok (30—200 holdig) 118.981 darab, ezen birtokok egyikére épületi tűzbiztosítás értéket 500 frt számítva 59.490.500 frt — kr.

15. Nagyobb birtok (200—1000 holdig) 13.748 darab, ezen birtokok egyikére épületi tűzbiztosítás értéket 1000 frt számítva 13.748.000 frt — kr.

16. Uradalmi birtok (1000—10.000 holdig) 2195 darab, ezen birtokok egyikére épületi tűzbiztosítás értéket 10.000 frt számítva 21.950.000 frt — kr.

17. Nagy uradalmi birtok (10.000 holdon felül) 231 darab, ezen birtokok egyikére épületi tűzbiztosítás értéket 100.000 frt számítva 23.100.000 frt — kr.

18. A magyar birodalom összes városai összes épületi értékét 20.000.000 frtra véve 2000.000.000 frt — kr.

Épületekért biztosítási érték összesen: 2587.910.000 frt — kr.

ezen összeg minden 100 frtja után pr 20 krral számítva: 5.175.820 frt — kr.

1—12. sz. alatt kimutatott biztosítási évi jövedelem 2.435.697 frt — kr.

Tehát az az általános biztosítás mellett évi bevétel legalább: 7.611.499 frt 80 kr. o. értékben, akkor is, ha 100 frt jég és tűz elleni biztosítási érték után csak 20 kr. biztosítási díj fizetetik.

Igy tehát az államilag kezelt s általánosan kötelezett biztosítási díjból évenként legalább 7.611.499 frt 80 kr. várható, melyből a kevés kezelési költséget s károkat leszámitva, még is marad évenként 3—5 millió frt, mely a mezőgazdasági bank alapjául szolgálhat; — s csak egy évtized lefolyása alatt is az országos mezőgazdasági bankunk

Egyházmegyei közgyűlés.

A gömöri ref. egyházmegye szeptember 1-én tartá őszi közgyűlését Zubogyán Nagy Pál espares és Csider Károly e. megyei gondnok ikerelnökök alatt.

Mintthogy nevezett helység egészen a határszálen fekszik s a hozzájárulás sem valami könnyű, nem lehet csodálkozni rajta, ha a gyűlés nem volt valami látogatott.

mény által a mezőgazdaság fejlesztése igen elősegítették s ennek nem csak a mezőgazda, de az állam is hasznát veszi, mivel az adófizetési képesség is fokoztatik, állandósítatik s biztosítottatik.

Ezen javaslatom s általában a kényszer-biztosítás ellen azon ellenvetést tehetné valaki: „hogy gazdáink már úgy is tul vannak terhelve mindenféle fizetésekkel, a biztosítási díjfizetéseket már nem győzik,“ ezen ellenvetés csak lát-szólagos alappal bír: mert p. u. féltelkes gazda, kinek 40 kereszt őszi jászaga buza és rozs, s ebben 40 pozsonyi mérő szemes jászaga, ugyanannyi tavaszinemu, árpa, zab, tengerije terem meg évenként: biztosítandó értéke lesz évenként:

Egy féltelkes gazda biztosítandó értéke évenként:	
a) 20 pozsonyi mérő buza per 4 frt — kr. :	80 frt.
b) 20 „ „ „ „ „ 3 frt — kr. :	60 frt.
c) 10 „ „ „ „ „ 2 frt 50 kr. :	25 frt.
d) 10 „ „ „ „ „ 2 frt 50 kr. :	25 frt.
e) 10 „ „ „ „ „ 1 frt 50 kr. :	15 frt.
f) 70 kereszt szalma „ — frt 30 kr. :	21 frt.

összesen: 226 frt.

oszt. értéke van jég ellen biztosítandó, melyért minden 100 frt után 20 kr. biztosítási díjat fizetve:

a) Jégbiztosításért fizet — frt 45¹/₅ krt.

b) A fenti termények tűz elleni biztosításáért — frt 45¹/₅ krt.

c) Tűzbiztosításért 100 frt értékű takarmánytól — frt 20 krt.

d) Épületei tetejét s éghető farszét féltelkes gazdánál egymásra 500 frt értékre véve fel, fizet épületei tűz elleni biztosításáért 1 frt — krt.

Fizet tehát féltelkes gazda jég s tűz elleni bizt. összesen 2 frt. 10¹/₁₀₀ krt, mely összeget 3 kapás nappal, vagy egy napi fuvarral kikeresi, melyben ugyan belé nem hal; egy szekeres napi munkát egy évi vagyoni biztonság és nyugodtsága igen megérdemel, de különben is ezen fizetést egészen a maga javáért s jövője biztosításáért teljesíti; továbbá csak 50 frtban szoruljon meg egy évben s azt ő maga alakította megyei gazdasági pénztárból olesó kamatra kivetheti, már is egészen megnyerte, illetve visszakarta a biztosítási díjakért befizetett összeget.

A közép- és nagybirtokosok túlyomó része pedig a nélkül is szokott biztosítani, ezen esetben igen olesón fog biztosíthatni, mi ezen két osztályra nézve igen nagy előny.

Hogy pedig mindenki meggyőződhessek arról, hogy az államilag eszközölt s általánosan kötelezett jég- és tűz-kár biztosítás mellett: 100 frt biztosítási érték után nem szükséges 20 krral több biztosítási díjat fizetni s szedni (sőt talán 15 kr. is elégségesnek fog bizonyulni), s hogy e mellett is mily tetemes összeg jön be ezután évenként, az alábbi kimutatásban látható, hiteles adatokon alapuló egyszerű számítás kiténteti.

Az alábbi kimutatásban kiténtetett jég és tűz ellen biztosítandó érték átlag a legszerényebb számításal vétegett fel: len-fonal és mag, kender-fonal és mag, bab, borsó lenese, mag-bákköny, tavaszi-repeze s egyéb olajajóvények, tatarka s a kertek összes terményei kihagyattak a számításból; ezen felül a borsak bécsi akója 4 frton alól van számítva, a gabnáraknál is a lehető legalacsonyabb ár vétegett: bécsi mérőként (mely 4 egész liter és 70 czentiliterrel nagyobb egy pozsonyi mérőnél) búzánál 4 frt, rozsnál 3 frt, árpánál 2 frt 50 kr., zabnál 1 frt 50 kr., tengerinél 2 frt 50 kr., repeze 5 frt átlag ár vétegett.

Az alábbi kimutatásban kiténtetett jég és tűz ellen biztosítandó érték átlag a legszerényebb számításal vétegett fel: len-fonal és mag, kender-fonal és mag, bab, borsó lenese, mag-bákköny, tavaszi-repeze s egyéb olajajóvények, tatarka s a kertek összes terményei kihagyattak a számításból; ezen felül a borsak bécsi akója 4 frton alól van számítva, a gabnáraknál is a lehető legalacsonyabb ár vétegett: bécsi mérőként (mely 4 egész liter és 70 czentiliterrel nagyobb egy pozsonyi mérőnél) búzánál 4 frt, rozsnál 3 frt, árpánál 2 frt 50 kr., zabnál 1 frt 50 kr., tengerinél 2 frt 50 kr., repeze 5 frt átlag ár vétegett.

Az ennek 100 frtja után 20 kr. javat fizetendő biztosítási érték évi jövedelem-kimutatása.

Különösen éreztük a világi tanácsbírák távollétének hiányát, a tanácskozás menetének nem volt meg a szokott eleven-sége, még azok is, kik különben harszagosan részt venni, most tartózkodtak az acél pattogatástól, máskorra tartogatták a szikrákat. Volt egy igen kedves vendégünk is Ragályi Miksa ur személyében, kit megjelenésekor élénk éljenzessel fog-

Vajda Gyula, gazd. egyleti titkár.

dott a közönség, s ki az egyházi ügyekben való otthonosságának s nyomozó gondolkodásának a tanácskozás folyamán többször jelét adta. Humorral teljes kedélye patroasait pedig az ebéd folyama alatt szedte elő.

Legelőbbben is az e. megyei világi tanácsbírószágra és az e. megyei egyik világi jegyzőségre beérkezett szavazatok bontattak fel. Általános többséget sem az egyik, sem a másik hivatalra senki nem nyert. A legtöbb szavazatot nyert két-két egyén újabb szavazás alá boesáttatik. Világi tanácsbírószágra legtöbb szavazatot nyert Br. Nyáry Sándor és Mariásy Andor; világi jegyzőségre Bodor István és Osváth Daniél.

Ezután következett a kimerítő részletességgel összeállított esperesi jelentés, melyből kitűnt, hogy a tavaszi gyűlés óta két egyházbán u. m. Szalócson és Giczén volt papválasztás, előbbi helyre Szabó Gyula, utóbbira Kovács Frigyes lettek elválasztva. A választás az egyházmegye által rendezett s a törvényes formáknak megfelelőleg találtatván, megerősített s illető ifju lelkészek felhatalmaztattak a folyó hó 21-én Rimaszombatban tartandó lelkészi felavatásban való részvételre.

Olvasztattak aztán több rendbeli biztosi jelentések, melyek közül legtöbb időt vett igénybe a berzéti ügy. Régóta sajtó sebe az az egyházmegye és az a legfájdalmasabb, hogy remediomot találni nagyon bajos. A kiket az egyházmegye orvosok állít mellé, azok mind megszöknek tőle. Fáj szívünk e csak nemtég is virágzó egyház végromlásra jutása felett. Vajha a tizenkettedik óra meghozná a szabadulás reményét!

Volt alkalmunk Pokorágyról is sok roszt hallani. Azon ifju nemzedéknél, mely most az egyház és község ügyeinek élén áll, kezd valami gonosz szellem uralkodóvá lenni; szeretne jegot formálni ahoz is, a mi nem az övé. Nem oda Buda atyámfiai, pokorágyi szájhősök. Rombolni könnyű, de építeni nehéz; az elődök alkotásait keresztül gázolni nem engedi még ma sem a jog és igazság. Ha semmi jót nem tudtok felmutatni, a rosztban ne vitézkedjétek!

A népiskola választmányi elnök betérjleszté második félévi jelentését, melynek adatai kedvező világot vetvén népiskolánk állapotára, örvendetes tudomásul vétetett. A jelentéssel kapcsolatban betérjleszté azon javaslatot, melyet a népiskolai választmány a vizsgák alkalmával fogalmazandó jegyzőkönyvek szerkesztése s az iskolák szellemi állásának megítélése tárgyában kidolgozott. Elfogadtatván, irányadó szabálytá tétetett.

Betérjlesztettek a papi és tanítói gyámolda és gyámegylet választmányának jegyzőkönyvei s ezek kapcsán ama javaslatok, a melyek szerint egy az egyh. megye minden egyházbának vagyonát magában foglaló törzskönyv készítették. Az ajánlatba hozott javaslatok elfogadtattak.

Konyha József Zeherje agg lelkése egy terjedelmes s mélyen átértett levélben bucsut vesz az egyházmegyétől, melynek 52 éven keresztül nem haszontalan szolgálja volt, s áldást kérve ennek minden rendű tagjaira, kérte magát fele díj fizetéssel nyugalmóba helyeztetni. Kérése megadotni határozottatott. E leköszönésben alkalmasint része van a pokorágyi javíthatlanságának is. Konyha József mindig szeretete, a rendet, hogy sem tovább tölje tehát a rendtelenséget Pokorágyon, kiter előle s fiatalabb erőre bizza a küzdelmet.

A rimaszombati egyház kebeléből jelentés tétetett, hogy a templomátalakítás anyira előre van haladva, hogy használata vetele csak pár nap kérdése. A templom százados fenállásának ünnepélyére az egész egyh. megye pap-sága és világi tisztviselősége szívesen meghívatik.

Az egyházközponti szerep kiosztása s a szentelésre boesítandó ifju lelkészek névsorának megállapítása után, a gyűlés delután 3 és fél órakor véget ért.

Ezután következett a nagy apparatussal készült ebéd, mely a hosszas várakozás, meg azon szívesség miatt is, a mellyel adva volt, mindenkinek jól esett. Nem is késett érte a derék e. megyei gondnok ur a kis zubogyi egyház jóra kész előjáróságának köszönetet mondani, buzdítván őket továbbra is az egyház iránti jóakarát és érdeklődésre. Mindenkinek meghatva hallgatta végig az igaz őszinteséggel mondott beszédet s lelkeben jókat kívánva hagyta oda a ven dőgszerető kis falut.

r. gy.

Hírek és vegyesek.

A sajo-gömöri polgári iskolánál a felvételi határidő a szervezkedések miatt folyó 10-ig hosszabbított meg. Az iskola I-ső osztályába felvétetik oly tanuló, a ki életének 9. évét betöltötte s a kinek az elemi iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban kellő jártassága van. Azon tanulók érdekében, a kik a polgári iskolából a középtanoda vagy realiskola megfelelő osztályába átlépni ohajtanának, az által gondoskodott a tanári kar, hogy a latin- és franczia-nyelv rendkívüli tantárgyaknak vétetvén fel, azokban oktatás mérsékelt tandíj fizetés mellett fog adatni.

Közigazgatási bizottsági gyűlés lesz e hó 8-ikán, melyen a folyó hó 15-iken tartandó megyebizottsági közgyűlés tárgyai felett mondanak előleges véleményét.

Halálozás. Kiries Zsigmond, a rimaszombati adófelügyelőség buzgó hivatalnoká hnytt el a mult hó 31-iken hosszas szenvedés után városunkban. A szerény, egyedül hivatásának élő férfit, ki egyetlen támasza volt övének, barátain és rokonain kívül neje és öreg édesatyja gyászolja. Nyugodjanak békén porai!

A rimaszombati iparossegédek önképző- és beteg-segélyző-egylete ma d. u. 3 órakor tartja a „Széhenyi-kert”-ben őszi multságát 20 kr. belépti díj mellett.

A tüzérseg e hó 11-iken délben érkezik állomása helyére Rimaszombatba, hol a kaszányán kívül az általakított „Zoldfa” vendéglő fogja magába fogadni Mars fiait.

A rimaszombati földmives-iskolában, mely az őszön nyílik meg, oly kitűnő minőségű sajtót állítanak elő, mely bármely hazai e nemű készítménnyel bátran kiállja a versenyt s bizonyára nem kevés hasznót fog hajtani, ha a közönség megismerendi. Kilojának ára 1 fnt s megrendelhető az intézet igazgatóságánál.

Dobsinára ismét kirándulást terveznek a fővárosból. Mi gömöriek csak örülhetünk, ha minél számosabban ismerkednek meg megyénk természetszűnt nevezetességeivel, csak hogy azután arra kérjük az ez alkalommal beránduló hirlap tudósítokat, hogy ne varázsolják a Sajo helyére a Hernádot s ne nézzék a rimaszombati alkalmi multság alkalmára zöld galyakból épült kaput, az idegen nyelven társalkodó kirándulók számára épült diadalkapukat, mert Vigyázó Laczi térképét tár eléjük, ha pedig társalogni halottuk őket, minden egyőbnek tarthattuk, csak magyaroknak nem.

A gömörmegeyi általános tanító-egyesület mult hó 26. 27-ik nappain tartá ez évi rendes nagy gyűlését Rimaszécsen. A sorrendben megállapított ügyek letárgyalásán kívül különös érdeket költött P. Szathmáry Károly jeles írónak a tanító-gyűlésen való megjelenése és a kisdédóví intézetek érdekében tartott remek előadása, mely mindvégig feszült figyelemmel hallgatattván a legviharosabb tetszéssel fogadtatott. Kiváló érdeket költött még a tisztújítás. A három évenként változó központ Nagy-Röczére áttétetni határozatván, megválasztattak elnökké Röczey István, alelnökké Droppa József és Jurin Samu, főjegyzővé Perjessy László, aljegyzőül Ocskay János és Ertl Heribert, pénztárosul Halasy Gyula. A központi választmány a nagy-röczei és közeldvidéke tanítókból alakítottatott. — Gyűlés végeztével mintegy 80 teritékü közebéd volt, melyen a szellemes toasztok sűrűn követték egymást. Különösen élvezettel hallgattuk P. Szathmáry Károly ur ismételt felszólalásait.

R. H.

A tüzoltó-egyesület ma egy hete tartotta nyári multságát a „Széhenyi-kert”-ben. Szakadatlan jó kedv jellemezte a multságot, melyen tömegesen vett részt a közönség. Nem csekély ovatiók volt tárgya az egyzet közönségtelenben és szeretetben álló főparancsnoka Molnár József. Bevétel volt: 46 fnt 65 kr. melyhez felülfizetésekkel járultak: özvegy Szabó Jánosné 20 kr., Rábely Miklós 30 kr., Kalla Mihály 30 kr., Martinelli Albert 40 kr., Kálmán János 10 kr., Molnár József 1 fnt 80 kr., Erdélyi Szabó János 80 kr., Molnár János 10 kr., N. N. 10 kr., N. N. 10 kr., Majorosy Rezsőné 40 kr., Miskolczy István 30 kr., Lengyel Andor 10 kr., Nagy Gáborné 10 kr., Wagensommer János 20 kr., Ozkora István 20 kr., összesen 5 fnt 50 krajczár.

Azienda. Mai számunk hirdetési rovatában közöljük az „Azienda” elemi baleset b. t. június 28-diki közgyűlésében kihirdetett és az „Azienda” élet és járadék b. t. ugyanaakkor kihirdetett zárszámláját s vagyonskimutatását. Amint e jelentésből látjuk, ezen két jó hírnevű testvérintézet fejlődése a lefolyt éven előhaladást tett, s működését jó üzletered-ménnyel végezte. A tüz-, jég- s szállítványi osztályok üzletkimutatása 1882. június 1-től 1883. év végeig terjed. A tüzosztályban az összes díj illetékbevétele 4.522.222 fnt 55 kr., amely összegből levonva az összes kiadásokat 4.048.313 fnt 48 kr. marad mint bruttó működési nyereség 473.909 fnt 07 kr. Csökkenti ezt a mult éven általános roszt jég-biztosítás vesztesége 123.484 fnt 09 krral; ellenben szaporítja a szállítványi biztosításban elért nyereség 71.450 fnt 99 krral. Az ősznyereség a biztosítéki alapok 85.175 fnt 51 krnyi gyümölcsözésével együtt tehát 328.414 fnt 38 kr., melyből 201.477 fnt 17 kr. osztott fel külön tartalék-, igazgatósági, s alapítási osztalék, s végre részvényosztalékokra, mely utóbbiak a részvénytőke 7%-át teszik ki. Az „Azienda” élet s járadék b. t. bevezetésben említett 2-ik rendes közgyűlésében kihirdetett s a mérleghez esatolt statisztikai kimutatások szerint az 1883. év végével 37.245 szerződés 28.557.780 fnt összegben állott fenn. 4805 új ajánlat nyújtott be 5.035.996 fnt összegben, s így a biztosítási állomány a kifizetések által megszünt ügyletek levonása után 1257 drb szerződéssel és 985.554 fnt összeggel szapo odott. Az őszbevétele 3.555.585 fnt 58 kr., az őszkiadás 3.434.270 fnt 62 kr. A társulat fedezése alapjai 7.495.654 fnt. A kedvezőtlen halálozási viszonyok daczára 121.306 fnt 90 krnyi nyereséggel zárul az év, és így 6%-os részvényosztalék osztatott szet és 20.536 fnt 47 kr. új számlára vitetett elő.

CSARNOK.

Murány várának fekvése s ennek egyes történeti leírása.

Írta: Tóth Ferencz

Gyöngyösi István uram, az országnak akkori első lantosa mindenki részéről nagy tiszteletben részesült: „Marsal társalkodó murányi Vénusa” pedig már első napon oly nagy hatást szült, hogy diesérétéből az urak kifogyani nem tudtak s egyes helyeit naponként ismételnie kellett.

Alig volt egyetlen ki vagy férfin, ki a derék költőt valami emlékjárándékkal meg ne tisztelje. A férfiak paripával, karddal vagy forgóval, díszes lánczeczal, himzett takaróval, vagy patyolat kendővel a hölgyek. Maga pedig a szép menyasszony, midőn harmadnapon az egész költemény be lett fejezve, egy oklevelet nyújtott át, melyben a „Murányi Vénusz” költője egy egész falut kap jutalmul.

Már két hétig állt a menyegző, s még mindig volt mit olvasnia Gyöngyösi uramnak.

Most is, hogy a teritékek lejártak, s a ezigányok elhagyták emelvényüket, többen sürgették, nógattak a verselésre. Én ott szeretem — mondja I. Rákóczi Ferenczné, Magyarország tündér Ilonája — a hol Weselényi Kádas uram követségét irigyli, nem mondaná el Gyöngyösi uram még egyszer?

Ezer örömmel nagyságos asszonyom — mondja a költő bajszán egy huszárosat simítva,

Tudja kegyelmed, ott a „fecske” tájékat. Tudom nagyságos asszonyom. Tudom e helyet magam is könyv nélkül.

Halljuk, halljuk hát urak! mondja Zrinyi Péter. — Bátyámról tudom, hogy nem örömost olvasott valamit, ha csak legkisebb zaj volt a szobában.

Gyöngyösi uram felállott s percnyi gondolkodás után megkezdte az idézett helyet:

„Kádas Márton vigan megyen aranyostól. Viszi a levelet pécsetes irástól. Szomorkodik Ferencz elváltván egymástól, Zokog titkos szive könyves ohajástól.

Murány felé mentét irigyli Kádasnak: Ha módját találja az elváltozásnak, Ó a követséget nem engedné másnak, Maga udvarlana murányi Pallásnak.

Mond: mely boldogságok volt a tündéréknek! Ha más módja nem volt az ő szerelmeknek, Változtatni tudták mivoltát testeknek, Megesalták szívüket minden irigyeknek.

Mint hogy a szerelem vezedelmes pálya, Utját kinek sokszor majd a halál állja, Mégis a ki magát sokképen formálja, Dolga titkainak jó módját találja.

Nem kívánám én is erejét testemnek, Csak engethetnék meg az én életemnek, Hogy apró személyét egy gyenge fecskének Vehetném; lenne az útja szerencsémnek.

Murányi fecskékkel én is ott repesnék, Asszonyom házánál végre helyt keresnék, Piros hajnal előtt felkelni sietnék, Valami módoeskat örömeire lennék.

Nem ohajtanám ott Hybla édes mézét, Sem Abróziának kívánatos ízét, Hanem várnám hova öntik mosdó vizét, Melyben fűrésztötte szép orezáját s kezét.

Erre sietséggel magam ereszteném, Fáradt szárnyaimat benne fűrészteném, Apró lábaimra sárját függeszteném, Ajtajánál abból fészkeket építeném.

Háló háza körül továbbá lest hánynek, Alkalmatosságot az időtől várnék, Fecske lévén, addig házában is járnék, Mig egynehány szalat hajából találnék.

Azzal puhitanám özvegy kis fészkeket, Nyugtatóm is rajta kedvesen testemet, Vírdratát sem várnám, felvetném szememet, Hajnallal kezdeném ékes énekemet.

Fárasztanám ezzel mindaddig torkomat, Valamig ézenem elbágyadtágomat, Tovább nem vihetném öneki hangomat, Ejtjeném elibe megbágyadt tagomat.

Azonközben talán házából kimenne; Minthogy kárt nem tennék, kegyetlen nem lenne, Inkább bágyadtágom megszánna s felvenne: Hives czellájába ébrednie venne.

Azonban követem, ha oda érkeznék, Asszonykám felőlem mikor érkeznék. Ha igazán szeret, tudom fohászokodnék, Hogy vélem lehetne, arról gondolkodnék.

Bágyadt fecske akkor megújulást vennék, Cserélt ábrázatot magamról letennék, Minemű most vagyok, hamar olyan lennék, Mint porából Phönix, új életre mennék.

Nem lehetséges ez, várnom kell időtől Már is viseltetik hajóm jó szellőtől, Jutott szép térségre a halom tetőtől, Elválnak nyaraim a sok köd s esőtől.

— No — mondja Zrinyi Péter — ez már nekem is tetszik; csak azt nem tudom, hogy képzelhette Gyöngyösi uram, hogy ilyen széles vállas legyenyt, mint Vesselényi barátunk, egy fecskébörbe bevarrhasson.

Az urak, hölgyek jóízűen nevettek; a vőlegény pedig poharat emelt a költő egészségére. Gyöngyösi uram megvárta, míg vége lesz az ebéd utáni nevetésnek, ekkor azonban nem hagyhatta szó nélkül a muzsáján ejtett vágást. (Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

A miskolczi ipar- és kereskedelmi kamara elnökségétől. **Értesítés.**

306. — A nagyméltóságú m. kir. földmivelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterium értesíti alólírott kamarát, miszerint megengedte, hogy a Gömörmege területéhez tartozó Bánréve községben a folyó év szeptember hó 6-ára első országos vásár ez éven kivételesen folyó évi szept. hó 9-én tartassék meg. Eről az érdeklötteket értesítjük. Miskolczon, 1884. évi szeptember hó 2-án. A kereskedelmi kamara elnöksége.

A rimaszombati m. kir. földmives-iskola igazgatójától.

Pályázat.

A radványi Radvánszky Károly ur által a rimaszombati magy. kir. földmives-iskolánál alapított ösztöndíjra. A mezőgazdaságunk felvirágoztatását szíven hordozó s az ösztöndíj nemes alapítója által alulírt igazgatóság megbízott e hely betöltésével, miért is az ösztöndíjat elnyerni ohajtok felhivatnak folyamodványaikat f. é. szeptember hó 30-ikáig az igazgatóságához beküldenii.

A felvételi feltételek a következők:

a) A betöltött 17 éves életkor.

b) Erős egészséges testalkat.

c) Iskolai- és községi bizonyítvány által igazolt jó erkölcsi magaviselet. (Megjegyeztetik, hogy a jeles bizonyítvánnyal bírók előnyben részesítettnek.)

Pusztá-Kurincz, 1884. szept. 3-án.

A magy. kir. földmives iskola igazgatósága:

Karál János.

Rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

4774. sz. — A r.-szombati k. ügyészség felügyelete alatt álló pelsőczi központi fióktogház helyiségeinek 1885. évi világitásához szükséges köolaj szállításának biztosítása czéljából árlejtés hirdettetik, s árlejtési határnapul 1884. évi szeptember hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája ezen kir. ügyészség hivatali helyiségebe kütözetik, — s arra a vállalkozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a kir. ügyészségnél megtekinthetők, és hogy az árlejtésre kütözött határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Ezen árlejtési hirdetmény szokott módon közhírre tétetik

Rimaszombat, 1884. augusztus 26.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

4775. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló pelsőczi központi fióktogház helyiségeinek 1885. évi fűtéséhez szükséges tűzifa szállításának biztosítása czéljából árlejtés hirdettetik, s árlejtési határnapul 1884. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 10 órája a rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségeibe kütözetik, s arra a

